

CHA ĐỀ CỦA MÁY ATM?

ATM (Automatic Teller Machine) - là một thiết bị tự động cho phép các khách hàng của nhà băng rút tiền và kiểm tra tài khoản (compte bancaire, account) của họ mà không cần nhân viên ngân hàng, không cần phải tới nhà băng của mình

1: Nhấn thẻ; 3: Viết trả lời những gì máy hỏi nơi màn hình; 2: Tiền sẽ được đưa ra.

Ai đã sáng chế ra máy phát tiền?

Nhiều người bàn cãi về chuyện ai là cha đẻ của máy phát tiền tự động ATM. Có người cho là nhà phát minh Thổ Nhĩ Kỳ Luther George Simjian. Có người cho là Don Wetzel. Một số khác cho là John Shepherd-Barron. John D. White tiếp xúc với ATMmachine.com và đưa ra nhiều lý lẽ rất hiển nhiên rằng John Shepherd-Barron là người phát minh ra ATM chứ không phải Don Wetzel. Cũng như John D. White, James Goodfellow người Tô Cách Lan (Scotland) cũng liên lạc với ATMMachine.com và kết luận giống như White. Khi bằng phát minh của máy ATM mà ta biết chưa áp dụng nhiều năm sau Simjian thì sự nhầm lẫn vẫn còn. Lý do của sự nhầm lẫn là John Shepherd-Barron ở vương quốc Anh, James Goodfellow ở Scotland trong lúc những người khác thì ở Hoa Kỳ.

Luther George Simjian

Vào những năm của thập niên 30, Luther George Simjian bắt đầu làm một kiểu ATM không được thành công cho mấy, nhưng ông đã đăng ký bằng phát minh. Ông là người đầu tiên có ý sáng tạo ra một cái máy để trong một cái lỗ của bức tường để khách hàng giao dịch tài chính (financial transaction). ý tưởng này gặp sự nghi ngờ lớn. Bắt đầu năm 1939, Simjian đăng ký 20 bằng sáng chế cho việc này và thuyết phục một ngân hàng mà ngày nay là Citicorp cho ông thử. Sau 6 tháng, nhà băng cho là nhu cầu tiêu thụ ít.

John Shepherd-Barron:

John Shepherd-Barron nghĩ ra máy phát tiền vào những năm 60 (Ảnh: BBC)

Vào những năm 60 John Shepherd-Barron nghĩ ra một máy phát tiền mặt (cash dispenser). Thời kỳ đó ông làm giám đốc quản lý cho De La Rue Instruments. Hiện nay De La Rue chế tạo ra máy phát tiền mặt. Thật ra De La Rue chỉ chế ra 1 phần 5 số máy trên thế giới. Năm 1967 máy phát tiền đầu tiên được đặt tại chi nhánh của ngân hàng Barclays Bank tại London, Anh quốc. Sau đó ông giới thiệu sản phẩm của mình cho 2000 chủ ngân hàng ở Miami trong một cuộc hội thảo. Ngày 31 tháng 12 năm 2004, Shepherd-Barron được Nữ hoàng Anh quốc tặng cho huân chương Officer of the Order of the British Empire, (OBE).

James Goodfellow

Là kỹ sư phát triển cho công ty Smiths Industries Ltd, . Năm 1965 James Goodfellow đưa ra đề án phát triển một máy phát tiền mặt tự động . Chubb Lock & Safe Co. lo sản xuất ra thiết bị chứa an toàn và máy móc cho ATM. Lẽ đương nhiên là ông Goodfellow thiết kế một hệ thống có thể chấp nhận thẻ có thể đọc được những encrypted của máy, nơi đó ông thêm vào keypad số (numeral keypad) . Phát minh của ông được bằng sáng chế vương quốc Anh số 1,197,183, ngày 2 tháng 5, 1966 và bằng sáng chế Mỹ số 3,905,461 bảo vệ và được bảo vệ trên nhiều nước khác. Bằng sáng chế Mỹ của ông vẫn còn miêu tả chức năng của ATM sau gần 40 năm. Những máy này được đưa ra thị trường bởi công ty Chubb LTD và được thiết bị cho toàn nước Anh vào thập niên 60 và đầu thập niên 70. Chúng ta có thể đọc nơi đây: ATM inventor James Goodfellow's story here on ATMmachine.com.

Don Wetzel, Tom Barnes và George Chastain

Năm 1968, nhân cuộc phỏng vấn của NMAH, Don Wetzel, phó giám đốc Kế hoạch sản phẩm (Product Planning) tại Docutel, một công ty phát triển máy quản lý hành lý tự động nói là ông đã bảo vệ bằng sáng chế máy ATM với hai cộng sự viên là Tom Barnes, kỹ sư cơ học, và George Chastain, kỹ sư điện. Don Wetzel dùng 5 triệu dollars để phát triển máy ATM của họ.

John D. White

John D. White nói tại trang web ATMmachine.com rằng công trình của ông bắt đầu từ năm 1968. Ông nói là máy ATM đầu tiên được đặt tại Rockville Center, LI rồi sau đó tại Chemical Bank vào tháng 8 năm 1973. Thiết kế của ông được bảo vệ ngày 9/5/1973 cho tổng công ty Docutel Corporation. Máy được đặt tên là "Credit Card Automatic Currency Dispenser". Ông White cung cấp văn bằng phát minh có tên John D. White và Kenneth Goldstein, Docutel Corporation ký trên văn bằng. Máy của ông giống máy ATM hiện đại, nghĩa là "cả hai code, nguyên thủy và cập nhật, đều được đổi khóa để chống trộm", giống như máy thời nay. Máy ATM được lập trình với các khóa an toàn, các mật mã (code) được thay đổi và làm khuấy trộn giữa ATM, nhà băng và bộ xử lý mạng (network processor) để ngăn ngừa những sự dùng gian lận thẻ tín dụng để vô máy ATM.

Tranh giành chức cha

Sự trao tặng huân chương cho John Shepherd Barron không làm cho James Goodfellow bằng lòng. Ông kể rằng ông được giao phó làm dự án máy phát tiền tự động, và để bảo đảm an toàn cho khách hàng, ông đã tưởng tượng ra tất cả, kể cả cách dùng chỉ tay, nhận tiếng nói hay dùng sinh trắc học (biometry). Ông khẳng định rằng chính ông là tác giả của khái niệm (conception) về thẻ crypté, nhờ số mật mã riêng.

John Shepherd-Barron lại nói rằng ông chưa từng nghe ai nói về James Goodfellow và nhắc lại rằng chính ông là người đầu tiên xây dựng máy phát tiền chạy bằng các tấm chèque từ (chèque magnétique) được mã hóa bằng carbon phóng xạ C14.